

ชื่อวิทยานิพนธ์ : หลักพุทธธรรมของผู้บริหารในการบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์

ผู้วิจัย : พระมหาอาคม อานนโท (คมขำ)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ :

: พระราชวัชรเมธี ดร. ป.ธ.๙., ร.บ., พธ.บ., อ.ม., กศ.ด. (การบริหารการศึกษา)

: ผศ.ดร. วรกฤต เกื้อนช่วง ป.ธ.๙, ศษ.บ., ศศ.ม., ป.ร.ด. (การบริหารอุดมศึกษา)

วันสำเร็จการศึกษา : ๕ / เมษายน / ๒๕๕๖

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง หลักพุทธธรรมของผู้บริหารในการบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาหลักพุทธธรรมและประวัติความเป็นมาของการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ๒) เพื่อศึกษาหลักพุทธธรรมของผู้บริหารในการบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ๓) เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมของผู้บริหารในการบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

ในการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพภาคสนาม ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารต่างๆ เพื่อให้ทราบถึงหลักพุทธธรรมที่มีความสอดคล้องกับการบริหารงานด้านงานวิชาการ ด้านงานบุคคล ด้านงานงบประมาณ และด้านงานทั่วไป และผู้วิจัยได้วิจัยภาคสนามโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้จัดการ และผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำนวน ๒๔ รูป/คน เพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการนำหลักพุทธธรรมไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานด้านต่างๆ ดังกล่าว

ผลการวิจัย พบว่า หลักพุทธธรรมที่มีความสอดคล้องกับการบริหารงานด้านงานวิชาการ ด้านงานบุคคล ด้านงานงบประมาณ และด้านงานทั่วไป ๓๓ หลักธรรม ดังนี้

ด้านงานวิชาการ มีหลักพุทธธรรมที่มีความสอดคล้องด้วยกัน ๑๐ หลักธรรม ได้แก่ กัลยาณมิตตตา โยนิโสมนสิการ อปัมาทนะ ธรรมมโอปการะ ๒ โกศล ๓ ปัญญา ๓ อิทธิบาท ๔ พละ ๕ มรรคมรรค ๘ ทศพิทธราชธรรม

ด้านงานบุคคล มีหลักพุทธธรรมที่มีความสอดคล้องด้วยกัน ๒๑ หลักธรรม ได้แก่ กัลยาณมิตตตา โยนิโสมนสิการ ธรรมมโอปการะ ๒ กุศลมูล ๓ กุศลวิตก ๓ อธิปไตย ๓ ปัญญา ๓ ขรรวาสธรรม ๔ พรหมวิหารธรรม ๔ พละ ๔ สังคหะวัตถุ ๔ เบญจธรรม เบญจศีล สาราณียธรรม ๖ กัลยาณมิตรธรรม ๗ สปัจริยธรรม ๗ อปริหานิยธรรม ๗ มรรคมรรค ๘ สังฆคุณ ๙ นาถกรณธรรม ๑๐ ทศพิทธราชธรรม

ด้านงานงบประมาณ มีหลักพุทธธรรมที่มีความสอดคล้องด้วยกัน ๑๕ หลักธรรม ได้แก่ โยนิโสมนสิการ อปัมทนะ ธรรมคัมภีร์ครองโลก ๒ ธรรมมีอุปการะ ๒ กุศลมูล ๓ ปัญญา ๓ สุจริต ๓ สันโดษ ๓ วิริตี ๓ พละ ๔ เบญจธรรม เบญจศีล อริยทรัพย์ ๗ มรรคมรรค ๘ ทศพิธราชธรรม

ด้านงานทั่วไป มีหลักพุทธธรรมที่มีความสอดคล้องด้วยกัน ๒๗ หลักธรรม ได้แก่ โยนิโสมนสิการ อปัมทนะ ธรรมอันทำให้งาม ๒ ธรรมมีอุปการะ ๒ โกศล ๓ ปัญญา ๓ สุจริต ๓ สันโดษ ๓ ฆราวาสธรรม ๔ พรหมวิหารธรรม ๔ พละ ๔ สังคหะวัตถุ ๔ อิทธิบาท ๔ พละ ๕ เบญจธรรม เบญจศีล ทิศ ๖ กัลยาณมิตรธรรม ๗ สาราณียธรรม ๖ สัมปยุตธรรม ๗ อปริหานิยธรรม ๗ อริยทรัพย์ ๗ มรรคมรรค ๘ สังฆคุณ ๙ กาลามสูตรกัณยานิยฐาน ๑๐ นาถกรณธรรม ๑๐ ทศพิธราชธรรม

แนวทางในการนำหลักพุทธธรรมไปใช้บริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของผู้บริหารนั้น ควรศึกษาหลักพุทธธรรมให้เกิดองค์ความรู้กับตัวเองก่อน แล้วนำหลักพุทธธรรมนั้นมาตีความและนำไปเปรียบเทียบกับการบริหารงานแต่ละด้านว่าควรใช้หลักการอย่างไร และที่สำคัญผู้บริหารต้องมีประสบการณ์ในการบริหารงาน มีความรู้ มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้วยการใช้หลักพุทธธรรมเป็นอย่างดี นอกจากการมีความรู้ความเข้าใจในหลักพุทธธรรมแล้วผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักของการบริหารงานการศึกษาด้วย เพื่อการบริหารงานที่จะเป็นไปด้วยความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

Thesis Title : Dhamma Principles of the Educational Administrators in the Educational Administration of General Buddhist Scripture School Nakhonsawan Province

Researcher : Phramaha Akhom Anando (Khomkam)

Degree : Master of Arts (Educational Administration)

Thesis Supervisory Committee

: Phrarajavachiramethee, Dr. Pali IX.,BA.M.A.,Ph.D.

: Asst.Prof.Dr.Worrakrit Thuenchang Pali IX.,BA.M.A.,Ph.D.

Date of Graduation : April / 5 / 2013

ABSTRACT

The research entitled : “Dhamma Principles of the Educational Administrators in the Educational Administration of General Buddhist Scripture School Nakhonsawan Province”

The objectives of the study were as follows: 1) to study Dhamma principles and history of the General Buddhist Scripture School 2) to study Dhamma Principles of the Educational Administrators in the Educational Administrators of General Buddhist Scripture School 3) to study the application of Dhamma Principles of the Educational Administration of General Buddhist Scripture Schools

This research was a qualitative research, the researcher has studied the documents in order to get to the Dhamma principles that were consistent with the academic administration, fiscal budget, human resource management and general administration. The researcher had interviewed experts, manager and director of General Buddhist Scripture Schools of 24 people. To identify the ways to apply Dhamma principles in educational administration as mentioned above. The results showed that Dhamma principles which consistent with the academic administration, fiscal budget, human resource management and general administration consisted of 33 Dhamma principles as bellows:

Referring to the academic administration there were 10 principles were consistent with such as Kalyanamittata (good company), Yonisomanasikara (reasoned attention), Appamada (non-negligence), Bahukara-dhamma 2 (virtues of great assistance), Kosalla (skill), Panna (wisdom), Iddhipada (path of accomplishment), Bala (power), Atthangika-magga (the Noble Eightfold Path), Rajadhamma (virtues or duties of the king).

According to human resource management there were 21 Dhamma principles were consistent with such as Kalyanamittata (good company), Yonisomanasikara (reasoned attention), Bahukara-dhamma 2 (virtues of great assistance), Kusala-mula (wholesome roots), Kusala-vitakka (wholesome thoughts), Adhipateyya (dominant influence), Panna (wisdom), Gharavasa-dhamma (virtues for a good household life), Brahnavihara (holy abiding), Bala (strength), Sangahavattu (bases of social solidarity), Panca-dhamma (the five ennobling virtues), Panya-sila (the five Precepts), Saraniyadhamma (States of conciliation), Kalyanamitta-dhamma (qualities of a good friend), Sappurisa-dhamma (qualities of a good man), Vajji-aparihaniyadhamma (things leading never to decline but only to prosperity), Atthangika-magga (the Noble Eightfold Path), Sanghaguna (virtues of the Sangha), Nathakarana-dhamma (virtues which make for protection), Rajadhamma (virtues of duties of the king).

According to fiscal budget there were 15 Dhamma principles were consistent with such as Yonisomanasikara (reasoned attention), Appamada (non-negligence), Lokapala-dhamma (virtues that protect the world), Bahukara-dhamma (virtues of great assistance), Kusala-mula (wholesome roots), Panna (wisdom), Sucarita (good conduct), Santosa (contentment), Virati (abstinence), Bala (strength), Panca-dhamma (the five ennobling virtues), Panca-sila (the five Precepts), Ariya-dhana (noble treasures), Atthangika-magga (the Noble Eightfold Path), Rajadhamma (virtues of duties of the king).

According to general administration there were 27 Dhamma principles were consistent with such as Yonisomanasikara (reasoned attention), Appamada (earnestness), Sobhanakarana-dhamma (gracing virtues), Bahukara-dhamma (virtues of great assistance), Kosalla (skill), Panna (wisdom), Sucarita (good conduct), Santosa (contentment), Gharavasa-dhamma (virtues for a good household life), Brahnavihara (holy abiding), Bala (strength), Sangahavatthu (bases of social solidarity), Iddhipada (path of accomplishment), Bala (strengths of a king), Panca-dhamma (the five ennobling virtues), Panca-sila (the five Precepts), Disa (directions), Kalyanamitta-dhamma (qualities of a good friend), Saraniyadhamma (states of conciliation), Sappurisa-dhamma (qualities of a good man), Vajji-aparihaniyadhamma (things leading never to decline but only to prosperity), Ariya-dhana (noble treasures), Atthangika-magga (the Noble Eightfold Path), Sanghaguna (virtues of the Sangha), Kalamasuttha-kankahniyatthana (how to deal with doubtful matters), Nathakarana-dhamma (virtues which make for protection), Rajadhamma (virtues or duties of the king).

The ways to conduct the Buddhaddhamma Principles to Educational Administration of the General Buddhist Scripture Schools that the administrators should study and train themselves firstly. Later on they would take Buddhaddhamma Principles which had been well interpreted. The comparing along with each dimension of Educational Administration Principles in order to consider which Buddhaddhamma could be applied to. Nevertheless, the administrations should be keen in both Educational Administrative Principles and Buddhaddhamma Principles as well. Therefore the Education administration of the schools would be completed efficiently.